

[Hans Rasmussen.]

Hele den udvikling, der har fundet sted inden for dansk erhvervsliv og i særdeleshed fra årene 1957-62, har også givet den samlede danske befolkning bedre indtjeningsmuligheder og en økonomisk og social fremgang, som ikke tidligere er forekommet i landets hele historie. Der er ingen tvivl om, at den 3-årige overenskomstfornyelse pr. 1. marts 1958 i forbindelse med flertalsregeringens dannelse året forud gav en økonomisk, produktionsmæssig og politisk stabilitet, der blev grundlaget for de bedre forhold, som alle i vort land gik ind til.

Nu skal jeg ikke påstå, at fordelingsprocessen har været retfærdig. Det ligger stadig væk sådan, at store dele af den danske befolkning, herunder folke- og invalidepensionisterne og de lavt lønnede arbejdere, som ikke på samme måde har kunnet deltage i indkomststigningerne, føler sig forurettet og mener, at lovgivningen navnlig må tage et fornødent hensyn til deres interesser.

Det er mit indtryk, at man ikke i den fremtidige lovgivning, når det drejer sig om landets økonomiske anliggender, vil være i stand til at handle isoleret. Det har nemlig vist sig, at hver gang folketinget har gennemført love med økonomisk indhold, har sådanne beslutninger haft tendens til at sprede sig til andre områder, måske her rejsende en utilfredshed, som folketinget da er blevet stillet over for.

Det sæt af lovforslag, som vi i de kommende dage her i folketinget skal beskæftige os med, vil jeg ingenlunde betegne som egentlig kriseagtigt. Det er lovforslag, der udspringer af den vanskelige situation omkring vor betalingsbalance. Men de indeholder også træk, som vi må indstille os på kan komme til at spille en rolle i den fremtidige politik her i landet. Som forholdene har udviklet sig, er jeg tilbøjelig til at give dem ret, som siger, at der må være sammenhæng i tingene. Når samfundet får øget indflydelse på produktion og beskæftigelse, kan indtægtsfordelingen ikke være samfundet ligegyldig. Gribes der ind på ét område, må konsekvenserne være indgreb over en bredere front; det kræver den sociale balance.

Når formandskabet i det økonomiske råd

derfor har peget på, at som landets økonomiske forhold i øjeblikket er, vil det være mest hensigtsmæssigt at foretage indgreb gennem en helhedsløsning med tilbørlig hensyntagen til dem, der ikke har haft tilstrækkelig styrke til at skaffe sig en bedre placering i samfundet, og lovgivningsmagten må også tage fornødent hensyn hertil i de lovforanstaltninger, som nu skal gennemføres.

Ved tilrettelæggelsen af disse mange lovforslag har regeringen måttet tage det politiske styrkeforhold i betragtning, for det er helt givet, at ingen af de politiske partier, selv om de havde nok så mange ønsker, i denne situation kunne få lov til ensidigt at varetage de vælgeres og organisationers interesser, som ligger dem mest på sinde. Regeringens lovforslag, som vi her til formiddag skal beskæftige os med, bærer da også vidnesbyrd om, at de er opbygget på en måde, så der er taget hensyn til helheden i landets interesser. Jeg tror, at meget lovgivningsarbejde fremefter ville kunne lattes, hvis man inden for de forskellige partier ville tage i betragtning, at man ikke ensidigt kan lægge sine dispositioner til rette og søge dem gennemført ud fra partimæssige interesser.

Vi har ofte under vanskelige forhandlinger på arbejdsmarkedet været stillet over for et krav fra oppositionen om at tage tvungen voldgift i anvendelse. Det er noget, vi har vanskeligt ved at acceptere, både i socialdemokratiet og blandt det store flertal af lønmodtagere. Mange finder, at det helt enkelt er et middel, der vil afskære lønmodtagerne fra at opnå det, som deres indsats i produktionslivet berettiger dem til. Efter et langt livs erfaringer inden for den danske fagbevægelse er det også min opfattelse, at når vi har nedsat en voldgiftsret til afgørelse af et eller andet vanskeligt problem og får at vide, hvad vi skal rette os efter, så opfattes hverken blandt arbejdsgiverne eller arbejderne sådanne kendelser som udtryk for retfærdighed, selv om en kendelse vekselvis fra den ene gang til den anden kunne falde ud til gunst for arbejdsgiverne eller arbejderne.

Jeg er tilfreds med, at der heller ikke denne gang over for lovgivningsmagten er stillet forslag om tvungen voldgift. Man har her taget hensyn ikke mindst til fagbevægelsens